

Großer BAUCH wird nach 9 Tagen verschwinden!

Man braucht nur jeden Morgen...

Δρ. Αναστάσιος Βάλβης

Μεταδιδακτορικός ερευνητής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

TO BLOG

Η πανδημία ως καταλύτης αφύπνισης της Ε.Ε. για την κατάσταση στα Δυτικά Βαλκάνια

Η Ε.Ε. πρέπει να επιταχύνει επείγοντως τον εξευρωπαϊσμό των γειτόνων της στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

07/04/2021 09:03 EEST | **Updated** 07/04/2021 09:03 EEST

MARKO DJURICA VIA REUTERS

Σερβία - εμβολιαστικό κέντρο

Το κείμενο συνυπογράφουν οι **Vedran Dzihic, Paul Schmidt και Αναστάσιος Βάλβης**

Τα Δυτικά Βαλκάνια παραμένουν μετέωρα σχετικά με την προοπτική ένταξής τους

στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), ζήτημα που ενώ για τα ίδια αποτελεί προτεραιότητα, για την Ε.Ε. φαίνεται πως έχει περιέλθει σε δεύτερη μοίρα.

Οι αδυναμίες που αντιμετωπίζουν σε θεσμικό επίπεδο παραμένουν τροχοπέδη στην ενταξιακή τους πορεία, με την πανδημία να διογκώνει τις αρρυθμίες τους ιδίως στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής προστασίας.

Την ίδια στιγμή, οι φόβοι των κυβερνήσεων της περιοχής για πιθανή κατάρρευση των αδύναμων συστημάτων υγείας οδηγεί σε αυστηροποίηση των μέτρων που, αν μη τι άλλο, υπονομεύουν τις ατομικές ελευθερίες και ενισχύουν τον κρατικό έλεγχο.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ένα ήδη αδύναμο σύστημα ελέγχων και ισορροπιών να αποδυναμώνεται περαιτέρω, καθώς τα κοινοβούλια παραμερίζονται, οι επίσημες διαδικασίες αγνοούνται και η δικαστική εξουσία παραλύει.

Τέτοιες δυναμικές πολιτικές επιλογές, που δικαιολογούνται, εν μέρει, από μια εν εξελίξει κρίση, ενισχύουν την έννοια της ατιμωρησίας και της έλλειψης λογοδοσίας μεταξύ των κυβερνώντων ελίτ.

Παρά τις αντιξοότητες, όμως, εν μέσω της πανδημίας, **διαφαίνεται μια νέα δυναμική για την ευρύτερη περιοχή με χαρακτηριστικά παραδείγματα την αλλαγή εξουσίας στο Μαυροβούνιο και την εκλογή των Albin Kurti και Vjosa Osman στο Κόσοβο με τη σθεναρή υποστήριξη που έλαβαν από τους νέους, σε ηλικία, ψηφοφόρους.**

Εξίσου ελπιδοφόρα είναι και η **εμφάνιση νέων κινήματων και πρωτοβουλιών** που αγωνίζονται για ένα ευρύτερο όραμα, για δίκαιες και δημοκρατικές κοινωνίες.

Όλα αυτά καταδεικνύουν τις δυνατότητες που μπορεί να έχει η κινητοποίηση και η συμμετοχή των πολιτών που αναπτύσσεται μέσα από τους καθημερινούς αγώνες.

Αυτά τα χειραφετητικά πολιτικά κινήματα είναι το κέντρο ευρύτερων κοινωνικών αλλαγών που θα πρέπει να οδηγήσουν σε πιο δημοκρατικές, ελεύθερες, ίσες και δίκαιες κοινωνίες στα Δυτικά Βαλκάνια.

Υπό αυτό το πρίσμα, η Ε.Ε. καλείται να αφήσει πίσω της τη συμβατική εργαλειοθήκη της, προωθώντας σθεναρά τον εξευρωπαϊσμό των Δυτικών Βαλκανίων.

Η Ε.Ε. πρέπει να διαθέσει **σημαντική χρηματοδότηση** επιδεικνύοντας, παράλληλα, ισχυρή πολιτική βούληση για την προώθηση και επιτάχυνση της πολιτικής διεύρυνσης.

Μόνο τυχαίο δεν είναι πως η κωλυσιεργία και αναποτελεσματικότητα της Ένωσης όσον αφορά την προώθηση της ενταξιακής πορείας των Δυτικών Βαλκανίων, **έχει διογκώσει το αίσθημα ματαιότητας στις κοινωνίες των χωρών αυτών**, οδηγώντας, παράλληλα σε στασιμότητα αν όχι οπισθοδρόμηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων και στη **σταδιακή υποχώρηση του κράτους δικαίου**.

Έχοντας ως εφιαλτήριο την ευρύτερη δυναμική στην περιοχή, **η Ε.Ε. οφείλει να αντιμετωπίσει την πραγματικότητα, να καθουσιάσει και να αποδείξει ότι όλες οι βαλκανικές χώρες είναι μελλοντικά κράτη μέλη της και –για να είμαστε συγκεκριμένοι– να επιταχύνει τα επενδυτικά της σχέδια**.

Η πρόσφατη μεταρρύθμιση της **πολιτικής διεύρυνσης** περιλαμβάνει ορισμένες νέες προσεγγίσεις και μηχανισμούς, αλλά αφορά χώρες των Δυτικών Βαλκανίων που ακόμη φοβούνται το ενδεχόμενο μόνιμης παραμονής τους στην εξωτερική πλευρά των συνόρων της Ένωσης.

Έχοντας ως όχημα την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ένωση πρέπει να εμπνεύσει με τον Ευρωπαϊκό τρόπο ζωής και να εστιάσει στην ενίσχυση του εξευρωπαϊσμού της περιοχής, τροποποιώντας την προσέγγιση που έως τώρα επικεντρωνόταν στις ελίτ.

Εναλλακτικές πολιτικές, όπως τα διάφορα προγράμματα που στηρίζουν την κινητικότητα και τα ταξίδια χωρίς ταξιδιωτικές θεωρήσεις (visa) πρέπει να προωθηθούν, ενώ η ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών και των μέσων ενημέρωσης πρέπει να προβληθούν πιο δυναμικά ώστε να καταστούν αγωγοί της επιδιωκόμενης αλλαγής.

Μέσω αυτών μπορούν να αντιμετωπιστούν βαθιά ριζωμένα διαρθρωτικά προβλήματα, όπως το δημοκρατικό έλλειμμα, που διατηρεί τις κοινωνίες "αιχμάλωτες" των κυρίαρχων ελίτ, αποκλεισμένες από την υγιή πολιτική και ευρισκόμενες εν μέσω διασταυρούμενων **εθνικιστικών ρητορικών**.

Τα επόμενα χρόνια θα είναι καθοριστικά για το δημοκρατικό και ευρωπαϊκό μέλλον των Δυτικών Βαλκανίων.

Χρειάζεται η επανεφεύρεση ενός θετικού μεταρρυθμιστικού αφηγήματος που θα προσφέρει μια αξιόπιστη προοπτική διεύρυνσης έτσι ώστε να αναζωογονηθεί το όραμα μιας ευρύτερης Ε.Ε..

Παράλληλα, είναι εξίσου αναγκαίο να ενδυναμωθεί το κράτος δικαίου, ο διάλογος των πολιτών, ο πλουραλισμός, η κοινωνική δικαιοσύνη και να ενισχυθεί η καταπολέμηση της διαφθοράς.

Θα ήταν ενθαρρυντικό να δούμε την Ε.Ε. να στηρίζει σθεναρά αυτές τις νέες δυνάμεις,

να δημιουργεί ένα περιβάλλον αλλαγής στα Δυτικά Βαλκάνια καθιστώντας τα αναπόσπαστο μέρος των εσωτερικών συζητήσεών της, όπως για παράδειγμα στο πλαίσιο της **Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης**.

Μια νέα διεύρυνση της Ε.Ε., μια νέα και πραγματική δέσμευση για το ευρωπαϊκό μέλλον της περιοχής, πρέπει να βασίζεται στην κινητοποίηση των πολιτών της και στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης – προσφέροντας ευκαιρίες, ελπίδα και αισιοδοξία.

Άλλωστε, η Ένωση δεν πρέπει να παραβλέπει πως, με αφορμή την έξαρση της πανδημίας, η παρουσία άλλων γεωπολιτικών παραγόντων στην περιοχή, όπως η Κίνα, η Ρωσία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, κυρίως στο πλαίσιο του ανταγωνισμού για τους εμβολιασμούς, έχει ενισχυθεί.

Η παρουσία αυτών των παραγόντων οδηγεί τα κράτη των Δυτικών Βαλκανίων να συνειδητοποιήσουν ότι η Ε.Ε. και εν γένει η Δύση δεν είναι αποκλειστικά ο μόνος διαθέσιμος εταίρος.

Η εμπλοκή και παρουσία δυνάμεων, που δεν διακρίνονται για τις δημοκρατικές πρακτικές τους, και οι οποίες χρησιμοποιούν ή επιδιώκουν την προώθηση των συμφερόντων τους μέσω της δραστηριοποίησής τους στην περιοχή, θέτει υπό αμφισβήτηση το όραμα για ελεύθερα, δημοκρατικά και πραγματικά ευρωπαϊκά Βαλκάνια και σίγουρα υπονομεύει την ίδια την ασφάλεια της Ε.Ε.

***

Το κείμενο συνοπογράφουν εξ ονόματος του δικτύου WB2EU που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ Jean Monnet (www.wb2eu.eu):

Ο **Vedran Dzihic** είναι κύριος ερευνητής στο Αυστριακό Ινστιτούτο Διεθνών Υποθέσεων, συνδιευθυντής του Κέντρου Προηγμένων Σπουδών (Rijeka) και επίκουρος καθηγητής στο Ινστιτούτο Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου της Βιέννης.

Ο **Paul Schmidt** είναι Γενικός Γραμματέας της Αυστριακής Εταιρείας Ευρωπαϊκής Πολιτικής από το 2009. Προηγουμένως εργάστηκε στην Εθνική Τράπεζα της Αυστρίας, τόσο στη Βιέννη όσο και στις Βρυξέλλες, στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Αυστρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο **Αναστάσιος Βάλβης** είναι διδάκτορας και ερευνητής του τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Η Ε.Ε. απέτυχε να πιάσει τον στόχο εμβολιασμών για το πρώτο τρίμηνο

Εμποδίζει ή όχι η ΕΕ την αποστολή 3 εκατ. δόσεων εμβολίων στην Αυστραλία; Νέο αίτημα από τη χώρα

Πανδημική κρίση: Μαζί μπήκαμε, αλλά δεν βγαίνουμε όλοι μαζί
